

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

Davacı : Cena Dış Ticaret ve Tarım Ürünleri Sanayi A.Ş.

Vekili : Av. Tayfun Ozankaya
1593/1 Sokak, No:15/217, Cumhuriyet İşhanı,
Bayraklı/İZMİR

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B 3 Blok Bilkent / ANKARA

Davanın Özeti : Kiraz alımı ve ihracatı yapan şirketlerin, 4054 sayılı

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, ilgili şirketlere idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 24.07.2007 tarih ve 07-60/713-245 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının, erkenci kiraz olarak 09.05.2006 tarihinde 4,70 TL/kg ve 5,00TL/kg üzerinden toplam 1.200 kg kiraz satın aldıkları, bu nedenle tutanakta belirlenen alım tarihi kararına uyulmadığı, ayrıca 01.06.2006 tarihinden itibaren 2,90TL/kg ve üzerinde, 02.06.2006 tarihinde 3,00 TL/kg ve üzerinde, 03.06.2006 tarihinde 3,30 TL/kg ve üzerinde, izleyen günlerde de o günkü piyasa şartlarının belirlediği fiyatlardan (3,00 TL/kg -3,65 TL/kg aralığında) alım yaparak kartel anlaşmasında yer alan alım fiyatı kararına da uymadıkları, Denizli ve Çanakkale'den alım yapmadıkları, ihracatçıların fiyat belirledikleri ve rekabeti engelleyen eylemde buldukları iddiasının pazarın rekabetçi olması nedeniyle ekonomik gerçeklere ters düştüğü, üreticilerin istediği şartları bulamaması durumunda ürünü satmadığı ve ürün satmaya yönelik iradenin tamamen üreticide bulunduğu, pestisitın ciddi bir sorun olduğu, bu sorun için tedbir almak üzere 31 Mayıs tarihinin belirlenmesinin uygun olduğu, rekabet ilkelerini ihlâl etmek değil, kaliteli ürün elde etmek amacının bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu kararda, aralarında davacı şirketin de bulunduğu kiraz ihracatçılarının uyumlu eylem içinde olduğuna dair herhangi bir tespitin bulunmadığı, bu teşebbüslerin rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmaya taraf olduklarının dile getirildiği, kararın açık bir kartel anlaşmasına dayandığı, bu tip bir eylemin rekabet ihlâli olabilmesi için mutlaka piyasayı etkilemiş olmasının gerekmediği, eylemin rekabeti engelleme amacı taşımasının ihlâlin gerçekleşmesi için yeterli görüldüğü, fiyat ve alım tarihinin tespitinin per se yasak olduğu, söz konusu kartel anlaşmasında 2006 sezonunda gerçekleştirilecek ihraçlık kiraz alımlarının 31.05.2006 tarihinden önce yapılmamasının ve alımların 2,50-TL/kg'den yüksek olmamasının öngörüldüğü, davacının 22.05.2006-31.05.2006 tarihleri arasında alım yaptığını gösterir belge sunması halinde kartel anlaşmasına uymadığının ortaya konulacağı, ancak bu konuda bilgi ve belge sunulmadığı, kaldı ki anlaşmaya uyulmamasının ihlâli ortadan kaldırmadığı ancak hafifletici neden olarak dikkate alındığı, davacı şirketin kartel anlaşmasının kapsamında bulunan İzmir ve Manisa'dan alım yaptığının tespit edildiği, kartel

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

oluşumunun her türlü pazarda görülebileceği, kirazın çabuk bozulan bir ürün olduğu, üreticinin ürünü muhafaza imkânının bulunmadığı, ekonomik sıkıntıların üreticinin ürünü en hızlı biçimde satma baskısı oluşturduğu, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın ihraçlık ürünler için kesim, toplama ve ihraç tarihlerini belirleme yetkisi bulunduğu, tarih belirlenmesi konusunda Müsteşarlığa yapılan bir başvurunun olmadığı, sonuç olarak dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, davacı şirkete 4054 sayılı Kanunun 4.maddesini ihlâl ettiği gerekçesiyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemi iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesinin, mal ve hizmet piyasalarının bölüşülmesi ve her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolünün hukuka aykırı ve yasak hallerden olduğu belirtilmiştir.

Bu duruma göre 4. maddede belirtilen ve doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme olasılığı bulunan anlaşmaların yasaklandığı açıktır.

Başka bir anlatımla, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup, bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şart değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma olasılığının mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterlidir.

Anılan Kanunun 16/2 maddesinde de; bu Kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; kiraz alımı ve ihracatı yapan davacı şirketin, aynı işi yapan diğer bazı şirketler ile birlikte üretilen kirazların alım fiyatlarını ve diğer koşulları belirledikleri ve böylelikle 5054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlâl edildiği anlaşılmakta olup; bu nedenle anılan yasanın 16/2 maddesi uyarınca verilen para cezasında yasaya aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkimi'nin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava; davacının da aralarında bulunduğu kiraz alımı ve ihracatı yapan bazı şirketlerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, ilgili şirketlere idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 24.07.2007 tarih ve 07-60/713-245 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a.Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetinde alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arzedilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkca yasaklanmış olup; 16. madde hükmü ile 4. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul Kararı ile tesbit edilenlere para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir." denildikten sonra, bunun koşulları, "a) Malların üretim ve dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olarak

fazla sınırlanmaması" olarak sayılmıştır. Bu maddenin son fıkrasında da, Kurul'un birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği ifade edilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, kiraz ihracatı yapan bazı firmaların 22.05.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde bir toplantı yaptıkları ve toplantıda 2006 yılında üretilen kirazların alım fiyatını ve diğer koşulları anlaşarak belirledikleri ve bu eylemlerinden dolayı kiraz üreticilerinin mağdur olduğu iddialarıyla yapılan şikâyetler üzerine gerçekleştirilen soruşturma sonucunda, 22.05.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde bir toplantının yapıldığı, bu toplantıda belli kararlar alınarak bu kararların tutanağa bağlandığı, elde edilen bu tutanağa göre, kiraz ihracatçısı bazı teşebbüslerin 2006 yılı sezonunda yapılacak olan kiraz alımlarına 31 Mayıs tarihinden sonra başlanması ve alınacak kirazlar için en fazla 2,50 TL/kg ödenmesi hususlarında anlaşarak bir alım karteli oluşturdukları, söz konusu belgede 10 kiraz ihracatçısının imzası bulunurken 7 firmanın da alınan kararlara uyacağı yönünde taahhütte bulunduğu bilgisinin yer aldığı, ayrıca söz konusu kararların uygulanmasını sağlamak için Ahmet Yavuz'un (Yavuzlar şirketi ortağı) koordinatör olarak görevlendirildiğinin belirtildiği, 22.05.2006 tarihli tutanak ile ortaya çıkan kartel anlaşmasının taraflarının, bahse konu tutanağı imzalayan teşebbüslerle, bu tutanağı imzalamadığı halde kartel anlaşmasına uyma iradesini ortaya koyan teşebbüslerden oluştuğu, ilgili tutanağı imzalayan teşebbüslerin, soruşturma konusu kartel anlaşmasının etkisine ve uygulanmasına bakılmaksızın doğrudan sorumluluk altında bulunduğu, bu firmaların; Alara Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Yavuzlar Gıda Maddeleri İthalat İhracat ve Pazarlama Limited Şirketi, Cena Dış Ticaret

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

ve Tarım Ürünleri Sanayi Anonim Şirketi, Pia-Frucht Gıda Lojistik ve Dış Ticaret Limited Şirketi, Çelikoğlu Otomotiv Komisyonculuk Nakliyat Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, Er-şah Gıda İthalat İhracat ve Ticaret Limited Şirketi, Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Limited Şirketi, Dönüş İthalat İhracat ve Ticaret Anonim Şirketi, Andiç Gıda Tekstil Makina Taşıma Limited Şirketi, Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Limited Şirketi olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl eden bir anlaşmada, medenî hukukun aradığı geçerlilik koşullarının bulunmasının gerekmediği, rekabet hukuku bakımından, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı bir anlaşmaya ilişkin sorumluluktan bahsedebilmek için, ilgili anlaşmaya uyma iradesinin gösterilmesinin yeterli olduğu, bu noktadan hareketle, soruşturma konusu kartel anlaşmasını somutlaştıran tutanağı imzalamadıkları halde, kartel anlaşmasına uyma iradesi beyan ettikleri tespit edilen teşebbüslerin sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla bu teşebbüslerde böyle bir iradenin var olup olmadığının araştırıldığı, bu iradenin varlığının belirlenmesi için, söz konusu teşebbüslerin 2006 sezonunda kartel anlaşmasının uygulanmaya başlandığı günlerdeki alım davranışlarının incelendiği, yapılan inceleme sonucunda elde edilen bilgiler çerçevesinde, Antalya Dış Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi ve Gök İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin anlaşmaya uyma yönünde bir iradeye sahip olmadıkları ve dolayısıyla soruşturmaya konu kartel anlaşmasıyla ilgili bir sorumluluklarının bulunmadığı kanaatine varıldığı, Lara Dış Ticaret Limited Şirketi ve Köklü Tarım Nakliyat ve Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Limited Şirketi'nin fiyat hareketlerinde kartel anlaşmasına uyum göstermemelerinden ve ayrıca 31 Mayıs tarihinden önce alım yapmama davranışlarının kartel anlaşmasında karara bağlanan boykot ile ilgili olduğuna dair yeterli ve inandırıcı delil bulunmaması nedeniyle soruşturmaya konu kartel anlaşmasıyla ilgili bir sorumluluklarının bulunmadığı kanaatine varıldığı, soruşturma kapsamında edinilen bilgilere göre, Başer Tarım Gıda Sanayi ve Ticaret Pazarlama Anonim Şirketi, Ana Meyve Tarım Ticaret Limited Şirketi ve Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi Anonim Şirketi'nin söz konusu anlaşmayı imzalamadıkları halde kendilerine ulaşıldığı ve anlaşmaya uyacakları yönünde taahhütte bulduklarına yönelik bilgi ve bulgulara ilaveten, piyasadaki fiyat hareketlerinde kartel anlaşmasına uygun davrandıkları anlaşılmakta olduğundan, anılan şirketlerin Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri kanaatine varıldığı gerekçesiyle, ihlâli tespit edilen şirketlere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; işlem dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelendiğinde, 22.05.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantı sonucunda düzenlenen tutanağa göre, kiraz ihracatçısı bazı teşebbüslerin 2006 yılı sezonunda yapılacak olan kiraz alımlarına 31 Mayıs tarihinden sonra başlanması ve alınacak kirazlar için en fazla 2,50 TL/kg ödenmesi hususlarında anlaşarak bir alım karteli oluşturdukları, söz konusu belgede davacı teşebbüs dahil 10 kiraz ihracatçısının imzasının yer aldığı görülmekte olup, aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri açık olduğundan,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3373
Karar No : 2011/5614

Rekabet Kurulu'nca usulüne uygun olarak yürütülen soruşturma sonucunda davacı şirkete, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca 2005 yılı gayri safi geliri üzerinden %0,5 (binde beş) oranında, 54.006,63-TL idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları da, dava konusu işlemi sakatlayıcı nitelikte bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesi hükmü gereği, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre belirlenen, 1.100,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, aşağıda dökümü yapılan 73,30-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 06.12.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Turan	Zümrüt	Taci	Zeki
ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN	BAYHAN	YİĞİT

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 21,40.-TL
Karar Harcı : 28,90.-TL
Posta Gideri : 23,00.-TL
Toplam : 73,30.-TL

